

Izhaja:

10. in 25. vsakega
mesca.

Dopisi naj se frankujejo.
Rokopisi se ne vračajo.

MIR.

Velja:

za celo leto 1 gold.
za pol leta 50 kr.

Denar naj se pošilja pod
napisom: Izdajatelju
„Mira“.

Vsakemu svoje!

Leto II.

V Celovci 10. septembra 1883.

Št. 17.

Slovinci, prosite!

Nekteri nam čitajo: „Zakaj pišete vedno le o šolah?“ Tudi nam je že pusto in nadležno, zmirom na eno struno brenkati. Pa kaj hočemo? Šola je vendar prva reč za našo prihodnjost. Brez slovenske ljudske šole smo koroški Slovenci sirote! Naši ljudje, ki pridejo iz sedajšnjih šol, ostali bodo siromaki; kajti nemško se niso naučili, slovensko pa tudi ne, tako da ne morejo prebirati podučnih slovenskih bukev in časnikov, tedaj nevedni ostanejo. Nevednost pa je najdražja reč v deželi.

Slovinci, če hočete sami sebi dobro, prosite za slovenske šole, kakor so prosili Št. Jakobčani v Rožni dolini in so jih tudi dobili! Če bo šola slovenska, potem se bo otrok v štirih letih toliko naučil, ko zdaj v osmih letih. Saj to je najbolj žalostna stran naših šolah, da morajo otroci toliko let v šolo hoditi, pa se vendar le malo naučijo. Šole stanejo veliko denarja; večji otroci pa se tudi že težko pogrešajo pri kmečki hiši; kajti lahko bi pasli živino ali kaj družega pomagali pri delu; ker so pa v šoli, treba je druge ljudi najemati, da ta dela opravljajo. Ne samo pri nas, ampak po vseh deželah, posebno po nemških, se pritožujejo čez sedajno uravnavo ljudskih šol. Po eni strani, tako pravijo vsi, so šole premalo krščanske, krščanski nauk se preveč zanemarlja, po drugi strani so ljudske šole predrage, po tretji strani pa so premalo narodne, t. j. v slovenskih krajih se premalo ozira jemlje na slovenski jezik.

Ker so se pritožbe zoper novo šolo dan na množile, bila je vlada vendar prisiljena, narediti novo postavo. Ta postava se je letos potrdila v državnem zboru in je že veljavna.

Posebno imenitna v tej postavi sta za nas dva paragrafa, namreč §. 21. in §. 7. Po §. 21. imajo občine pravico, prositi za tako olajšavo, da hodijo otroci le šest let redno in vsak dan v šolo, v sedmem šolskem letu pa obiskujejo šolo redno le po zimi, po leti pa samo en dan v tednu po tri ure; v osmem šolskem letu pa so po leti šole popolnem oproščeni, in le po zimi jo obiskujejo en dan v tednu za tri ure.

Po §. 7. pa imajo občine ali krajni šolski svetovi pravico, prositi za poldnevno šolo, tako da hodijo mali otroci samo popoldne, večji pa samo dopoldne v šolo, ali pa narobe.

Taka poldnevna šola je posebnega priporočila vredna in sicer iz teh razlogov: 1. bo učitelj lažje podučeval, če ima večji otroke skup in manjše skup; 2. dajo se otrokom lahko naloge, ki jih doma izdelujejo; 3. otroci bodo bolj zdravi, ker so več na

prostem in se lahko opoldne dobro najejo, kar do zdaj ni bilo mogoče; 4. po zimi ne bo treba otrokom po noči v šolo in iz šole hoditi; 5. šola bo postala boljši kup, ker bo namesto dveh učiteljev lahko eden opravil; in kjer je malo prostora, ne bo treba nič prizidati; 6. otroci se tistega pol dneva, ko so šole prosti, lahko doma porabijo za kako delo; 7. ne bo treba kakor je zdaj na Koroškem nemških učiteljev na slovenskih šolah; kjer sta zdaj dva učitelja, eden Slovenec, drugi Nемец, bo potem edini slovenski učitelj lahko vse opravil, ker bo prvi razred podučeval popoldne, drugega pa dopoldne.

Treba nam bo tedaj prositi: 1. za poldnevno šolo; 2. za olajšanje šolske dolžnosti v 7. in 8. letu; 3. pa za to, da se bo vsem šolam po slovenskem Koroškem dovolilo to, kar se je dovolilo ljudski šoli v Št. Jakobu v Rožni dolini.

Kako je treba tako prošnjo spisati, povedali bomo v prihodnjem listu.

Kaj nam poročajo prijatelji naši?

Iz Celovca. (Deželni zbor.) 3. septembra je naš deželni zbor pričel svoje delovanje. Po sv. meši, pri kateri pa je bila komaj tretjina vseh poslancev, je bila precej prva seja. Deželni glavar dr. Stieger in njegov namestnik vitez Jezernik predsedujeta deželnemu zboru. Najprej ta gospod predsednik naznani za celo deželo jako veselo novico, da je cesarjevičevna Štefanija povila srečno 2. septembra ob 7 uri in 15 minut zjutrej nadvojvodinjo hčerko. V imenu deželnega zbora in cele dežele se izrekajo presvitli cesarski hiši in cesarjeviču Rudolfu in njegovej soprogi iz celega serca enoglasno najboljša voščila! Gosp. deželni predsednik Schmid-Zabierow je naznanil, da bode ob 11 uri v stolni cerkvi zahvalni „Te Deum“ za to, da je cesarjevičevna Štefanija srečno porodila. — Vit. Jezernik povdarja v svojem govoru najprej, da so sedajni časi jako resnobni in imenitni, ker vlada zapušča tiste pote, po katerih sta hodila Marija Terezija in njen sin Jožef. Kar je rekel o tej reči, je bilo še nekterim nemško-liberalcem predebelo; nesrečna naša dežela potrebuje vladne pomoči in ravno sedanja vlada blage volje pomaga in obljublja pomagati največ ko more, zraven pa Nemcem ni še storila trohice žalega ali krivičnega. Po tem omenja povodnji, ki je na Koroškem napravila toliko nesreče, zraven pa tudi toplo in hvaležno omenja lepih daril, ki so dohajali nesrečnežem v pomoč od vseh strani, posebno pa

od presvitlega cesarja, kateremu celi deželni zbor iz dna svojega serca zakliče trikratno „hoch!“ Gosp. deželni predsednik baron Schmid-Zabierow razžaljivni Jezernikov govor s tim povrne, da bode cesarska vlada v deželnih zadevah deželni zbor podpirala in za srečo in blagostanje Koroške dežele skrbela kakor do zdaj. S tim je bila prva seja končana in vsi deželni poslanci so se podali v stolno cerkev, kjer se je slovesno opravila zahvalnica „Tebe Boga hvalimo.“ —

Do zdej so se poslanci v odbore volili in vse je ostalo pri starem: Edini slovenski poslanec gosp. Einšpieler ni bil voljen v noben odsek. V sejah so se brali predlogi deželnega odbora in oddali posebnim odsekom. Vlada je predložila novo postavo zastran spuščanja privatnih celakov.

Iz Celovca. (Dvestoletnica.) Še so v spominu hudi in strašni časi, ko so divji Turki po Koroškem požigali, ropali in morili. „Ne boj se — ne boj se“ in glava je bila odrezana. 12. septembra — prihodnjo sredo — bode ravno 200 let, kar so bili Turki na Avstrijskem čisto podjani in njih moč za vselej strta. Že četrto leta je Kara Mustafa oblegal in stiskal naše glavno mesto Dunaj; cesarska vojska je bila preslaba, Dunajčani vsi v strahu in pobiti, cesar sam je že mesto zapustil, — pomoči pa le ni bilo nobene. Kar prihitel poljski kralj Sobieski s svojo vojsko, — pa kaj Turška vojska je vendar še veliko večja in močnejša. Zupanje na Boga in priprošnjo rožne Device Marije vdihuje našej armadi pogum in srčnost. Pred bitvijo opravlja se sv. meša in zdaj se vržejo naši kot levi od vseh strani na Turke in jih pobijejo do tal. 12. septembra 1683 je bilo rešeno naše glavno mesto Dunaj, in ž njim ne samo vse naše ampak tudi vse druge proti večeru ležeče dežele. Po vseh cerkvah so se pele Bogu in Mariji v čest in hvalo zahvalne pesmi, opravljal božje službe in postavljali spomeniki. Tudi na Koroškem se je v Celovcu na „novem trgu“ postavila v večni in slavi spomin lepa štatua brezmadežne spočete Device Marije. Ravno kar se je ta spominak, ker se je v dolgih letih že postaral in razpokal, prav lepo in okusno popravil. Veseli gledajo in občudujejo ljudje popravljen štatuo, ki se v solnčnem svitu tako čudno lepo prelija. Tako naše mesto Celovec tudi hvaležno opravlja 200 letni spomin, da nas je usmiljeni Bog rešil za vselej okrutnih Turkov. Bog in Marija naj varujeta vse naše dežele tudi za naprej!

Iz Spodnje Zile. (Dvojna mera.) Ni jih sram naših nasprotnikov, da pred celim svetom merijo z dvojno mero! Na Trbižu v Kanalskeji dolini so 18. avgusta osnovali „nemško šolsko društvo“ — deutsche Schulverein. Pristopil je k tem društvu, ktero ni prijatelj ne katoliški veri, ne sedanji vladi, ne drugim nenemškim narodom, tudi tamošnji gospod fajmošter Bitner. Graška „Tagespošta“ in z njo vsi nemško-liberalni časniki tega gospoda kujejo v zvezde in ne morejo prehvaliti njegovega poguma in srčnosti, da se je tako očitno in moško postavil v vrsto nemških narodnjakov in se poteguje in bojuje za pravice svojega naroda. Poglejte! Le nekaj vrstic poznej pa ravno ta dopisovalec iz Trbiža prav grdo in brezsravno napada sosedne slovenske duhovnike, posebno pa duhovnika na Vratah in Gorjah. Zakaj da pa? Ravno zavoljo tega, za česardelj gosp. Bitnerja prehvaliti ne mo-

rejo: Sosedni slovenski duhovniki stojijo na strani svojega slovenskega naroda, ki je zvest katoliški veri, nepremakljiv steber Avstrije in pravičen vsem drugim narodnostim. — Kaj pa sta zavozila duhovnika na Vratah in v Gorjah? Pomagala sta svojim farmanom, ki so skoraj vsi Slovenci, napraviti prošnjo na vis. dež. šol. svet, naj se v šoli na Vratah, ki je do zdaj po silnej volji nekterih večidel privandranih Nemcev in liberalnih nemškutarjev, bila čisto nemška, slovenski otroci tri — štiri leta podučujejo po slovensko in učijo slovensko moliti, brati in pisati. To je vsa njuna hudobija in grdoba. Tako imajo nemški liberalci za Nemce in Slovence dvojno mero!

Iz Kanalske doline. (Nemški šulferajn. — Pomanjkanje živine. — Sv. Višarje.) V naši dolini so tri občine slovenske, tri pa nemške. Slovenske so: Žabnica, Ukve z Ovčjo vesjo in Lipalja ves; nemške pa Trbiž, Naborjet in Pontabel. Živeli so do zdaj Nemci in Slovenci vedno mirno med seboj. Zdaj so pa napravili Nemci na Trbižu „nemški šulferajn“, menda so se zbal, da se ne bi poslovenili — ka-li? Nemci v naši dolini imajo nemške šole, nemške uradnike in dobijo vsa pisma iz kancelij v svojem jeziku. Čemu jim bo tedaj „nemški šulferajn“? Veliko bolj bi mi Slovenci potrebovali slovenskega šolskega društva in še marsikaj drugega! V Trbižu nemški šulferajn nema kaj delati, ker so šole tam tako že nemške. Bojimo se tedaj, da se gre le za našo kožo, da bodo nas v svoje mreže uloviti skušali! — V Ukvah so napravili novo poštno postajo za navadna prazna pisma. Vprašal bom, če imajo kaj slovenskih poštnih tiskovin na prodaj. — Živina bo letos draga. Lani so je naši kmetje preveč prodali ker ni bilo sena, letos pa živine menjka. — K Devici Mariji na sv. Višarje prihaja letos veliko ljudi.

Izpod Pece. (Pomagajte kmetu!) V „Slov. Gospodarju“ sem bral resničen spis, da kmetom dandanašnji tudi dobre letine nič več ne pomagajo, ker je tako v dolgove zakopan, da mora vse, kar pridela, za davke in za obresti od dolgov dati. Tudi v naših krajih jih je dosti gruntarjev, ki so po 500 in še več dolžni v hranilnico ali pa drugim posojevalcem. Dokler so kak les imeli, so tega sekali, zdaj pa dolgove delajo brez upanja, da bi jih mogli kedaj plačati. Na to vižo morajo kmetje konec vzeti. Že cesarski davki in deželne doklade so tako visoki, da jih kmet komaj še zmore; kaj še le potem, če mora vsako leto 30 do 50 rajnskih obresti plačati za svoj dolg! Naj mu Bog še tako blagoslovi polje in hlev, kmet mora le za druge delati, ne pa za sebe. Od kodi to pride, da kmetje bolj in bolj lezejo v dolgove? Na to bom v kratkem odgovoril: 1) Cesarski in deželni davki so zelo visoki; 2) občinske doklade za zidanje šol itd. so še težje; 3) kmečkim hčeram se dajejo prevelike dote, tako da mladi gospodar že v dolgove zabrede, komaj ko je kmetijo prevzel; 4) posli zahtevajo preveliko plačo; 5) ljudje se preštmano oblačijo in preveč v tabernah zapravljajo; včasih so se oblačili iz trpečega, trdnega domačega sukna in domačega prta, zdaj vse v prodajalnicah (ladnih) kupujejo, drago plačujejo, pa le kratko časa nosijo; 6) potepuhov, vlačugarjev in beračev je čedalje več, pridnih delavcev pa čedalje menj; 7) mnogo kmetov pride na kant s samim pravdanjem; nepotrebno in

drago pravljanje naj bi se zabranilo; 8) sodnije naj bi ne valile opravi na drage notarje in advokate; 9) prepisovanje kmetije od očeta na sina naj bi bilo bolj po ceni; 10) razkosavanje gruntov naj bi se več ne pripustilo; na posestvu, kjer je živela ena rodovina, ne more potem pet rodovin živeti.

To je nekaj glavnih vzrokov, da kmetiški stan propada. Naši poslanci naj se nas usmili in naj naredijo tako postavbo, da nam bo mogoče živeti. Razun zgoraj naštetih ran naj se odpravite še dve: oderuštvo naj se strogo kaznuje, kmetom pa naj se priskrbi po ceni posojilo, če ga potrebujejo ali pa naj vlada pomaga, da se napravijo posojilnice; drugič pa naj se naredi postava, da kmeta ne bo mogoče za vsak majhen dolg zarubiti in od hiše spraviti. Marsikteremu zavolj malega dolga vse prodajo, da mora svoj dom zapustiti in iti s trebuhom za kruhom; en sam neusmiljen upnik zamore uničiti celo rodovino. Tega se kmetje bojé, in če jih tak upnik pritiska, letijo v svoji sili h kakemu oderuhu, da jim za en čas pomaga, pozneje pa jih sam toliko bolj gotovo zaduši.

Zalibog naši koroški (nemški) poslanci nimajo družega v glavi, ko tisti „šulferajn“ prepiranje z narodi in kljubovanje vladi. Upati pa hočemo, da se bojo poslanci drugih dežel spomnili nas ubogih kmetov in nam naredili boljših postavb.

Iz Glinjan. (Tat v cerkvi!) Nedavno se je priklatil k nam neki okoli 50 let stari potepuh, eden od tistih, ki „malo kradejo, malo beračijo in se tako pošteno preživijo.“ Spravil se je malo-pridnež v cerkev in začel grabiti po cerkveni opravi. Gotovo bi se bil spravil tudi nad denar v pušicah, pa se ni več varnega čutil, ker je slišal ljudi pred cerkvijo govoriti. Bili so cerkovniki. On jo tedaj iz cerkve ubere, ukradene reči pod pazduho stisnivši. Ljudem se je sumljiv zdel, zato pogledajo za njim v cerkev in — vidijo vse razdajano. Cerkovnik g. Esterl teče brž za šelmom. Njemu se pridruži še posestnik g. Miha Zablacan. Pri Dravi ga vjameta in peljeta nazaj, ter ga izročita žandarmom. Potepuh se je izgovarjal s tem, da ni pri pravi pameti. Pa kdor to sam pravi, njemu ni verjeti. Sodnija bo tička že spoznala in mu prisodila zasluženo kazen. Res daleč smo prišli! Kradli so sicer tudi v prejšnjih časih, pa tatvine po cerkva h so bile vendar silno redke. Zdaj se pa pogosto sliši o takih!

V Kotléh pri Gutštanji. (Prepir med Nemcem in Slovencem.) Tudi pri nas so se začeli ljudje pogovarjati o slovenščini. Eni vlečejo stare gare in pravijo, naj bi bilo vse nemško, drugi pa pravijo, da gre Slovan na dan in da bo treba tudi slovenski jezik spoštovati in se ga bolj skrbno učiti, kakor do sedaj. Nedavno sem prišel v neko gostilnico in sem slišal, kako sta se neki dryar in neki krojač zavolj tega prepirala. Dryar se je vlekel za nemščino, krojač pa je rekel, da je dobro oba jezika znati in da se materna beseda ne sme zaničevati. — Jaz mislim, da mi pravi Slovenci bomo vsi s tem krojačem potegnili in spoštovali svoj slovenski jezik, ki ga nam je Bog dal in ga nas mati učila. Dobro je že, če kdo tudi nemško zna; da bi pa brez nemščine ne mogel živeti, to pa ni res. Naši stari kmetje, ki so pred nami živeli, niso nič nemško znali, pa so imeli več tolarjev, kakor imamo mi grošev.

Iz Žavca. (O hmeljarskih sejmi h.) Hmeljarji, kateri mislijo svojo blago na sejm postaviti, naj si sledeče pomnijo: Vsaka vreča ali bala hmelja mora se pred ko se na sejm postavi, pri odboru hmeljarskega društva v občinski pisarnici Žavski naznaniti. (Tam dobi vsaka bala tekočo številko). Vreče (žaklji) za hmelj se dobijo tudi pri južnoštirskem hmeljarskem društvu; naročene vreče (žaklji) za hmelj se bodo zaznamvale s tekočo številko, potem z napisom „Južnoštirski hmelj“ in z določeno težo (Tara). — Na vreče se tudi lahko zapiše ime dotičnega hmeljarja. — Vreče (žaklje) bode za to postavljena zaprisežena oseba tehtala, da pri prodaji ne nastanejo prepiri. Kupei kakor tudi hmeljarji si lahko zapriseženega mešetarja najmejo. — V prepirih med kupci in prodajavci razsodi od društva izbrana sodnija. — Tudi bodo postavljene osebe, ki bodo za plačilo skerbele, da se prodani hmelj hitro naloži in odpelja.

Iz Sevnice. (Zborovanje slovenskega društva.) Nedavno je pri nas zborovalo slovensko društvo. Prišlo je do 400 kmetiških posestnikov in mnogo odličnih gostov skupaj. Gospod dr. Vošnjak, naš poslanec, je poročal o svojem delovanju v državnem zboru. Može so ga pazljivo poslušali in mu izrekli svojo zahvalo. Gospod Lenček je g. poslanca prašal, kako stoji z živinsko soljo, če jo dobimo ali ne? Dr. Vošnjak je odgovoril, da je dosti upanja, da jo dobimo, in da se delajo za to že priprave. Posestnik g. Kljun reče, da bi morali hudodelce po ječah ožreje držati. Gospod poslanec je tudi teh misli. Gosp. posestnik Hlebič reče, da to ni dobro, ako se vsakemu beraču ženitev dovoli, ker taki potem beračijo in kradejo, če nimajo kaj jesti. Gosp. dr. Vošnjak omeni, da so slovenski poslanci to že davno zahtevali v dež. zboru štajerskem, pa nemški liberalci so njih nasvete zavrgli.

Zbrani može so potem še sklenili, poslati pismo do g. ministra grofa Taaffeja, v katerem zahtevajo oddločno, da naj se vsi uradniki, ki služijo med Slovenci, naučijo slovenskega jezika, in da se zanaprej nobeden ne sme nastaviti, če ne zna našega jezika. Tudi se prosi v tem pismu, naj bi se v Mariboru ustanovil poseben oddelek štajerske namestnije. Potem je prišel pogovor na tiste kmete pri Brežicah, ki so se uprli komisiji zavolj trtne uši, in kateri so zdaj zaprti. Dr. Vošnjak je obljubil, se zanje potegniti, da se bodo izpustili na dom.

Od sv. Ane v slov. Goricah. (Vreme. — 600 letnica. — Praznik sv. apostolov.) Vreme mesca junija in julija je za nas po vsem srečno, v začetku junija je nam blagodejni dež suho zemljo namočil, potem je bila huda vročina in veter, vsak dan smo bili v strahu pred točo, in res, pred praznikom sv. ap. Petra in Pavla je škropila drobna toča, vendar ni nič škodovala, Bog nas le zanaprej obvaruj; ozimine so požete, v vinogradih se še nekaj kaže a dvakratni dež je pri cvetenju zaviral in tudi smod in pikec sta morda škodovala, češenj je tú in tam bilo precej, o drugih pridelkih prihodnjé! — 600 letnico združenja slovenskih dežel s Habsburško dinastijo smo tudi pri sv. Ani obhajali, prišlo je precejšnje število ljudi k sv. maši z blagoslovom, po sv. maši se je zapela zahvalna pesem „Te deum.“ Po minulih cerkvenih opravilih so bili povabljeni g. učitelji z

učenci k J. Š. na Šavnico, kjer so bili pogosteni z belim kruhom in vinom, vračajoči se domu so dobili za spomin knjižico „Pripovedi iz zgodovine Štajerske.“ — Prav slovesno smo pa obhajali praznik sv. ap. Cirila in Metoda. V predvečer in zjutraj slišalo se je milodoneče trijančenje in po „Ave Mariji“ so se prižgali v naši fari lepi kresi po veselih gričih slovenskih goric sv. ap. v čast, ginjeni smo gledali ta prizor, bilo je kakih 20 lepih kresov in klicali: Slava, živijo, hvala Bogu; Kako so ti kresovi plamteli proti nebeškim višavam Bogu in sv. ap. na čast, enako bi moralo plamteti tudi naše srce proti naši dragi — srečnej domovini, plamteti bi moralo tudi bolj za naša sv. ap. Cirila in Metoda da nam izprosita boljše bodočnost. Torej v naši fari, kakor smo v dopisu od sv. Ane v „Slov. Gosp.“ brali o sv. ap., da bi morali zlasti v veselih slovenskih Goricah skrbeti tudi, da dostojno počastimo sv. naša ap. Upamo, da boče drugo leto pred praznikom sv. ap. slovenskih plamtelo mnogobrojno število kresov po vsi premili zemlji slovenski, po zemlji, kjer se čuje mila slovenska beseda! V to Bog pomози!

Iz Velesovega. (Čudež!) Č. g. župnik Blaž Ulčar imeli so dne 5. p. m. v naši cerkvi svojo zlato mašo. Naša cerkev je romarska in pride dosti romarjev k nam na Božjo pot. In to po vsej pravici, ker tudi naš kraj je tako srečen, da tukaj ljuba Mati Božja ljudem posebne gnače deli. Nedavno se je zgodil ta čudež:

V Šenčurji je ležala mlada dekle čez osem let od svojega 20. leta naprej neozdravljivo bolna v postelji. Večkrat jo je tako hudo prišlo, da jej je bilo kar umreti. Zdravniki niso mogli nič pomagati, in vsak je rekel, da takrat bo bolje, kedar bo smrt. Letos jo je začelo nekaj spodbujati, da bi šla v cerkev, kjer že toliko let ni bila. Šentjurski gosp. župnik jo prej ta dan spovedó in drugi dan zjutraj so šli v Velesovo maševat. Zlahtniki so dekleta na voz spravili, jo pripeljali do cerkve in jo položili na klop k Materi Božji. Med sv. mašo začela je dekle ustajati in med povzdigovanjem je sedla. Ko strežaj po sv. maši zazvoni k obhajilu, se ta dekle vzdigne s klopi, gre veselo proti oltarju. Temu so se čudili vsi pričujoči in tudi duhovnik. Po opravljeni službi Božji je šla zdrava in vesela domu. Prej ta dan še stati ali sedeti sama ni mogla, toliko menj hoditi, v cerkvi pa je bila na tako čuden način naenkrat pozdravljena. Tu mora vsak sprevideti, da je le po Materi Božji to milost dosegla. Do zdaj se jej boizen še ni povrnila.

Iz Št. Jurja pri Kranji. (Šeststoletnica.) V sredo 11. julija praznovala je tukajšnja šolska mladina in z njo vred vsa vas 600 letnico. Slavnost se je pričela že prejšnji večer. Priredili smo razsvetljavo. Vršilo se je jako povoljno; več kakor se sme pričakovati na kmetih, storilo se je tú. Nekatere stanovanja so se posebno odlikovale s svojimi transparenti in pomenljivimi napisi. Mej pričeto razsvetljavo ustopijo se fantje v sredi vasi in zapojejo cesarsko himno in nekatere druge slovenske pesni, sprejete z burnimi živio. Potem zapoje še cerkveni pevci pod vodstvom č. g. Jožef Lavtizarja cesarsko himno. Zopet zagrmé živio-klici. Bengalični ogenj se prižge na treh krajih in razsvetljuje navdušeno množico. — V 11. dan

se je pričela slavnost ob 9 uri. Strel topičev nazznanjal je, da je prišel dan, kterega je vsak težko pričakoval. Pred sv. mašo blagoslovili so č. gosp. župnik Št. Jursko in Vokelsko šolsko zastavo, kteri ste si omislili v spomin 600 letnice. Potem je sledila sv. maša. Po maši zbrala se je šolska mladina in mnogo občinstva, po marljivosti gospoda učitelja, v okusno ozaljšani šolski sobi. Gospod učitelj razložil je v primernem govoru pomen dneva s trikratnim živio-klicem na našega vladarja in slavno rodovino njegovo. Na to so sledile deklamacije, pela se je cesarska himna, razdelile so se knjižice „Habsburški rod“ med pridne učence. To je bil prvi del slavnosti. — Z veliko večjim navdušenjem pričakovali smo onega dne, ko se bo Nj. Veličanstvo peljalo skozi našo županijo. V pondeljek zgodaj začelo se je zbirati ljudstvo ob cesti, posebno na Lužah pri slavaloku, kjer je pričakovala Nj. Veličanstvo č. duhovščina iz Št. Jurja, Predvora, Olševka in Vogeljan in učitelji s šolsko mladino. Pri lepo s cesarskimi in narodnimi zastavami ozalšanem slavaloku pričakovali smo Nj. Veličanstva. Strel topičev zagrmí, iz bližnjih cerkev se začuje zvonjenje, približal se je zaželjeni trenutek. Krepi živio-klici zagrmé od vseh strani in cerkveni pevci iz Št. Jurja v narodni noši pod vodstvom č. g. Lavtizarja zapojejo cesarsko himno. Nj. Veličanstvo je stopilo iz voza in pozdravil Ga je vrli župan, slovenski. Cesar blagovoli je govoriti s čestitimi gospodi duhovniki, z vsemi štirimi učitelji in z nekaterimi srenjskimi odborniki. Po nepričakovano dolgem obstanku odpeljal se je proti Kranju, spremljan z burnimi živio-klici. K koncu naj le še omenim, da so se narodni Šentjurjani s svojo narodno zastavo, katero so napravili in v nedeljo poprej slovesno blagoslovili, udeležili slovesnega sprejema cesarjevega na Lužah.

S Krasa. (Pogozdovanje.) Z veseljem smo slišali, da se misli sedajni poljedelski minister, g. grof Falkenhayn, resno lotiti pogozdovanja na Krasu. Resnica je, da naš kraj nima prihodnosti, ako se goličave ne spremenijo v gojzde, v katerih sencah se bodo rodili studenci, ki bodo storili naše doline rodovitne. — Pomisliti pa je tudi, da je pogozdovanje združeno z velikimi težavami za nas: mi ne smemo sekati, ne živine pasti, ne listja grabiti po takih krajih. Prosimo tedaj, da naj se nas usmili, in naj visoka vlada za to skrbi, da bomo po drugi strani prislužili, kar nam pogozdovanje težav prizadeva. Potem bomo vsi z veseljem šli na delo, da spremenimo pusti Kras v lep, rodoviten kraj.

Iz spodnje Idrije. (Šola. — Raznoterosti.) Županstvo spodnje Idrije je prosilo za učenika pri visoki deželni vladi v Ljubljani že leta 1875., pa niso naše prošnje uslišali, in se je ta reč od tega leta odkladala. Čudno je to, da sta slavni c. kr. okrajni glavar iz Logateca in c. kr. deželni inženir iz Ljubljane za napravo novih šol pregledovala ob enem na Vojskem, v spodnji Idriji in v Ledinah. Naredili so novo šolo na Vojskem in imajo tudi že učenika, napravili so novo šolo tudi v Ledinah, ali v spodnji Idriji, ki ima več za šolo pripravnih otrok, ko obedve te fari na Vojskem in v Ledinah, bi imeli nar. prej šolo delati, pa je le pri starem ostalo. Učili so naše otroke prečastitljivi duhovniki, dokler sta po dva kaplana tukaj bila, ali sedaj ko duhovnov primanjkuje, imamo le enega kaplana,

so tudi še leta 1875. za šolo vneti prečastitljivi g. France Eržen se z otroki trudili in jih okoli 90 otrok učili. Ko so pa g. kaplan bolehati začeli, so mogli to delo, otroke učiti, opustiti, in tako so bili naši otroci od tega časa brez učila ali šole. Imamo doma v vasi bogaboječega fanta, kateri je bil Idrijske šole dobro dovršil, in potem se je za malarja izučil. Ko je veliko veselje imel, da bi se za učenika izučil, šel je v Ljubljano v Ceciljno šolo, pa ni dobro poskušnjo opravil (mislim da tudi zato ne, ker je majhne postave, in ima tudi tihi glas). Svetovali smo mu, da naj napravi prošnjo na slavno c. kr. deželno vladu v Ljubljano, da jo bomo tudi mi podpirali in dokazali, da če se bode kaj učilo, bo že nekaj, nič pa ni nič, in tako ostanejo taki otroci večni reveži. Ubogal je in napravi prošnjo dne 6. oktobra 1882, prišlo mu je od c. kr. okrajnega šolskega sveta iz Logatca dne 26. svečana 1883, štev. 130, da je prošnja uslišana. Začel je otroke dne 8. sušca 1883 učiti in 1. velikega serpana slovesno končal. Podučeval je 55 otrok brati, pisati, šteti in tudi peti.

Prav dobro se je učilo 5 fantov in 5 deklet, dobro 11 fantov in 9 deklic, in slabši 14 fantov in 11 deklic. Posihmal leta 1883/84 bode imel veliko več otrok za učiti, ko bo učil za prvi in drugi razred, ali mu pa bodo tako plačilo dali, kakor učeniku na Vojskem in v Ledinah?

Prav lepo kaže, da se bodo v Idriji tudi spriznili, in bode mesto Idrija kakor v Ljubljani slovensko.

Iz Kremsa ob Donavi. Ob bregu glavne reke našega cesarstva tako imenovane „blaue Donau“ imel bi veliko mikavnega iz starodavnih časov in sicer iz časov Rimljanov in poznejših prebivalcev o krasotnih bregih mogočne Donave pripovedovati. Tukaj ti ne bodem zbudil misel na srčno oživioči valček „An der blauen Donau“, ne! ampak govoril bodem o tistih časih, v katerih so bili ljudje v večji skrbi za dušni blagor, nego za posvetno radost.

Poldrugo uro hoda od tako zvanih „Schwesterstädte Krems in Stein na levem“ in mesta Mauterna na desnem bregu Donave moli kviško visoki hrib z Benediktinarskim štiftom „Göttweig“ imenovan. 4. p. m. opominjalo me je donenje topičev na veliko slavnost. Ta štift obhajal je namreč osemstoletnico. Prihitelo je k ti slavnosti, katera je trajala tri dni, čez 4 tisoč ljudstva. Mezi tristo duhovnikov udeležili so se te slavnosti tudi Nj. em. knezonadškof iz Dunaja g. Ganglbauer. Sv. oče papež Leo XIII. podelili so 7 letne odpustke pismeno ddo. Rim 26. junija t. l. pri ti slavnosti.

Štift Göttweig bil je vtemeljen od pasavskega škofa Altmana l. 1083. Uže l. 1072. bila je cerkev toliko dodelana, da so zamogli veliki oltar postaviti in blagosloviti. Praznična Dedicatio Monasterii bila je l. 1083., pri kateri je štihtar Altman svoje pismo „Stiftbrief“ položil na (ta) oltar Marije Device, katero je še dandanes tam shranjeno. Pred velikim oltarjem iste cerkve stoji tudi v bogato pozlačeni posodi pozlačena glava njenega štihtarja, drugi ostanki počivajo v ravno taki posodi na stranskem oltarju. Štift Göttweig akoravno je žugal pred 15 in 16 stoletji prepasti zavoljo slabih tačasnih zemljskih dohodkov, dobil je modrega in gospodarne opata, kateri je štift zopet na noge postavil in

katerega sedaj štejejo zraven štifta Klosterneuburga mezi najbogatejše na Niže-Avstrijskem. Zraven 2 proštij broji štift Göttweig 57 aptij.

M. Jakša.

Kaj dela politika.

Huda jeza je med Hrovati in med Ogri. Hrovati imajo take pravice, da so šole vse hrovaške in po kancelijah se mora vse po hrovaško pisati. Ogri pa bi radi Hrovate v svojo mavho spravili in so jim začeli te pravice kratiti. Po železniških postajah so naredili madjarske napise namesto hrovaških. Zdaj so še v mestu Zagrebu obesili grbe z madjarskimi in hrovaškimi napisi. Na to je pa Hrovatom kri zavrela in so te grbe z zida potrgali. Na to velika zamera v Pešti. Ban Pejačević je moral odstopiti. Ogri terjajo, naj se tisti grbi spet na zid pribijejo; pa nobeden si tega ne upa storiti, ker se vsak razkačenega ljudstva boji. Na več krajih po Hrovaškem se ljudstvo vzdiguje zoper ogerske davkarje in trga z zidov ogerske grbe. Pošiljajo vojake zoper razdražene kmete. Zdaj je izročena vojaška in civilna oblast generalu Rambergu, da bo grbe spet na zide pribiti zapovedal. Bog daj, da se to vse z lepo poravna in stari red povrne. — Na Ogorskem se pa ljudstvo vzdiguje zoper jude, jim pobija okna in vrata, nekterim tudi vse razdenejo, in jude pretepajo, če kterege v pest dobijo. Judje bežijo na vse strani; tega nasilstva vlada ne more pripuščati, zato pa pošilja vojake nad razdraženo ljudstvo. Judje in njih prijatli terjajo, naj se to razsajanje z vojaško silo zaduši in naj se napadovaleci oestro kaznujejo. Res je, da si nobeden ne sme sam pravice delati, vendar pa bo treba misliti na take postave, da bodo mogli kristjani in judi varno skupaj živeti.

Odkar je umrl grof Šambór, ki je imel prvo pravico do francozkega prestola, zbirajo se na Francozskem vsi pravi kristjani, prijatelji miru, reda, postave in poštenega gospodarstva okoli grofa Pariškega, ki ima zdaj prvo pravico do francozke krone. Ker republikanci in brezverci jako slabo gospodarijo, upati je, da bo katoliško-monarhična (kraljeva) stranka enkrat na vrh prišla na Francozskem. — Še zmirom se močno ugiba, ali in kedaj pride do vojske med Prusom in med Rusom. Prus (Nemec) ima bojda že dosti zaveznikov, namreč našega cesarja, Laha, Serba, in morda tudi španskega kralja. V Solnogradu imela sta Bizmark in naš minister zunajnih zadev, grof Kalnoky, dolg razgovor. Bog nas varuj vojske, kuge in lakote! — Na Laškem zatirajo katoliško cerkev, kolikor le morejo. Zdaj so duhovnikom še na tiste krajezarje davek naložili, ki jih za maše dobivajo.

Gospodarske stvari.

Žabe in krote.

Žab in krot prehvaliti ne more viši vrtnar Ilseman v Ogorskem Altenburgu z ozirom na veliko množino mrčesa, katerega pokončajo te živali. Ilseman piše: „Žaba je ena najkoristnejših živali, kar jih je za vrtnarja, ona je pokončevalka žužkov,

da jej ga ni enacega; muhe, veše, mušice, metulje itd., same leteče stvarice, katere drugim zasledovalcem lahko uhajajo, lovi skokoma in od teh zamori brez števila zalege in gosonic itd. Žaba ni sovražnik, ampak prijatelj vrtnarjev, in kdor jo preganja s svojega obdelanega zemljišča, ravna nes pametno. Nobena žival ne osnaži naših rastlin boljše od polžev, zemeljskih bolh, zalége hroščev in črvov, kakor žaba. — Enako, kakor žaba, in še bolj kaže se koristna krota. Ona je eden najspretnejših in najbolj neutrudljivih pokončevalcev žužkov, ona pokončava v kletih prešičice (stonoge) in ščurke, na vrtilih pa gliste, ličinke, vsakovrstne gosonice, in to, ker je grozovitno požrešna, v velikanskih množinah. — Iz teh vzrokov priporočam omenjeni živalici v varstvo vsem prijateljem vrtnarstva.“

„Nov.“

Spiranje zelenjave.

Voda jemlje zelenjavi in pridelkom, ki služijo v prikuho, pravi in prijetni okus. Ako repo, korenje, vohrovit opereš ali celo delj časa v vodi pustiš, zgubijo ves svoj dobri okus. Naj se tedaj ne spirajo prej, ko malo časa pred jedjo! Taka je tudi s salato. Najboljša bo, če jo komaj iz zemlje izrovano nič ne opereš, ampak precej za jed pripraviš. Če se pa zavolj nesnažnosti mora oprati, naj se to zgodi malo časa pred jedjo. Ves okus pa zgubi salata, če dalje časa v vodi leži.

Za poduk in kratek čas.

Cesar na Slovenskem.

c) na Notranjskem in Gorenjskem.

Na postajah v Borovnici in v Logatcu je cesarja zopet mnogo ljudstva pozdravilo. Vse bližnje vasi so bile lepo okinčane. Iz Logatca so se cesar peljali s konji v Idrijo. Med potjo je bilo postavljenih 20 slavolokov. Idrija je bila praznično oblečena. Vse ljudstvo bilo je na nogah. Ko cesar pridejo, pozdravi ga krepek „živio“ iz tisoč in tisoč grl. V Idriji so si cesar ogledali cerkev, šolo in rudnik za živo srebro.

Tako v Logatcu kakor v Idriji govorili so cesar prijazno z ljudmi in pozvedovali to in ono.

Ko so bili cesar še v Idriji, začela je goreti vas Otok pri Postojni ter je v kratkem času skor vsa pogorela, ker je bil hud veter. Pravijo, da je neki Lah nalašč zažgal. Ko cesar to zvejo, kaka nesreča se je prigodila v bližini, ukazali so precej 1500 gld. med pogorelce razdeliti. Sami pa so se hitro odpeljali v Postojno. Župan iz Otoka prišel se je cesarju zahvaliti za prejeta dobroto.

Potem so si cesar ogledali slavnoznano, prelepo Postojnsko jamo, ki je bila za ta dan kaj lepo razsvitljena. Cesar so občudovali te natorne lepote. V jami je igrala vojaška godba in notranjski fantje in dekleta so se sukali v veselem plesu. Prišli so tudi slovenski pevci iz Ljubljane in zapeli v jami dve pesmi. Cesar so pevce zopet pohvalili, kakor v Ljubljani. Neki mož je ponudil cesarju kupico Vipavskega vina in cesar so ga pokusili.

Zvečer so se cesar povrnil v Ljubljano, kjer jih je pričakovalo spet brez števila ljudstva ter jih burno pozdravljalo na poti v mesto.

V ponedeljek 16. julija zapustili so cesar Ljubljano in se podali v gorenjsko stran. Na celej poti iz Ljubljane do Kamnika, in iz Kamnika do Kranja bil je sprejem enako srčen in navdušen, kakor po drugih slovenskih krajih. Razume se, da so župani in cerkveni predstojniki cesarja večidel pozdravljali v slovenskem jeziku. Vse je bilo ozaljšano, ljudstvo praznično oblečeno. Preobširno bi bilo popisati, kaj se je vse storilo po različnih krajih za vredni sprejem cesarja. Posebno lepo je bilo na Ježici, v Mengšu, v Kamniku, v Križu. V Šenčurju pa je začelo deževati. Tako je bilo tudi v Kranji. To mesto je bilo kaj lepo ozaljšano, škoda da vreme ni bilo ugodno. Pa če je tudi dež curkoma lil, cesar so se vendar naprej peljali v odprtem vozu in brez marele. Tudi ljudje se niso ganili z mesta in so čakali cesarja, akoravno so bili že vsi premočeni.

Iz Kranja je šlo z železnico do Leseca. Od tam so se cesar peljali v Begunje, pogledat žensko kaznilnico; iz Begunja pa naravnost na Bled. Težko se bo kaj lepšega videlo, kakor je bila zvečer razsvitljava na Blejskem jezeru. Zvečer ob osmih so se cesar peljali v čolnu na otok v cerkev Marije Device. Med tem, ko so se cesar v cerkvi mudili, začeli so zunaj prižigati lučice. Ko cesar iz cerkve pridejo in se v čoln vsedejo, da bi se peljali proti Mallnerju nazaj, migljalo je že tisoč lučic in kresov na bregovih jezera in po bližnjih hribih. Godba je igrala in gorenjski pevci so peli slovenske pesmi.

Drugo jutro, v torek, so se cesar odpeljali proti Trebižu, in tako so bili končani cesarski dnevi na Slovenskem, ki ostanejo sedajnemu rodu še dolgo, dolgo v živem, veselem spominu.

Smešničar.

Gospa: „Vašega psa ni za prestajati, on tuli cele noči.“

Gospod: „Vi pa cele dneve na glasovir igrate, to je še hujsi.“

Kaj je novega križem sveta?

* Na angeljsko nedeljo rodila se nam je princezinja. Pravijo, da bo dobila ime naše cesarice, svoje stare matere, da jo bodo krstili za „Elizabeto“. Mati, pancezinja Štefanija in nje visokorojeno dete počutita se dobro. Tega je vse veselo. Po cerkvah celega cesarstva pele so se zahvalne pesmi.

* V Celovci smo zdaj tako dobre volje, da zmirom prepevamo. Zbralo se je namreč te dni okoli 700 pevcev v Celovci. Njim na čast se je mesto praznično obleklo. Na Križni gori je bilo polno ljudstva; tam se je namreč napravila ljudska veselica. Ravno tako v Porečah. Bakljado k kamnitemu stolu koroških vojvodov napravili so ognjegasci iz Gospe Svete. — Pri Jezeru na Osojah zidal se bo velik hotel s 100 sobami za tužce. — V Blatogradu zdaj pogosto gori; misli se, da hudobneži zažigajo; zadnjič začelo je na dveh krajih na enkrat goreti. — Pri Prevaljah je pogorel posestnik Černic. — Za pogorelce v Podkloštru so svitli cesar

dali 1000 gold. — Gosp. Piršic v Rajbeljnu je dobil od cesarja srebrni križec s krono.

* Iz Bleda sta ušla po svetu mlad gospodič z mlado gospodično iz Ljubljane. Vjeli so ju pa koj v Celovcu. — V Kropi je velika pravda med kovači in kupčevalci. — Narodna veselica v Postojni se je dobro obnesla, akoravno je vreme nagajalo. Bilo je zbranih okoli 3000 ljudi.

* V Pohorji se klati medved. Končal je že mnogo ovac. — V Doberno je prišlo do zdaj 1006 gostov. — Hmelj hočejo udomaćiti tudi v mariborski okolici. — Nemški schulverein tudi po Štajerskem tako rogovili, kakor po Koroškem. Ali bomo mi roke kar križem držali? — Škofijske sinode (malega cerkvenega zbora) v Mariboru udeležilo se je 130 duhovnikov. — V Ljubačnem je 2letna deklica utonila. — V Novivasi pri Ptujem je strela udarila v Šavperlovo hišo in jo zažgala. — V Pleterji je strela vbila Jakoba Zafošnika in njegovo ženo. — Velikanska je bila veselica na čast Miklošiču v Ljutomeru. Prišlo je 5000 ljudi, med njimi mnogo odličnih gospodov iz Kranjskega, Štajerskega in Koroškega. Natančnejši popis prinesemo prihodnjič.

* Grof Coronini je odstopil svojo plačo kot deželni glavar v znesku letnih 2000 gold. za ustanove goriškim dijakom na visokih šolah. To je plemenito! — Slovensko delavsko društvo v Trstu je slovesno praznovalo god kronprince Rudolfa. — Isterski deželni zbor je svoje delovanje v malih dneh končal, koj po izstopu slovanskih poslancev. Kaj se mu je tako mudilo? Ali so morda razpustu ubežati hotli? — Govorica, da zapusti namestnik de Pretis svoje mesto, se vedno ponavlja. — V Kobaridu napravili so učitelji lepo besedo. — V Gorici je bil slovesni progreb grofa Šambora, francoskega kralja. Veliko gospode, največ francoske, mudilo se je ta čas v prijazni Gorici.

* Po naročilu prevzvišenega knezonadškofa Dunajskega bodo se po vseh cerkvah Dunajske nadškofije hvaležno spominjali, da je preteklo ravno 200 let, kar je bil Turk pred Dunajem tepen in zapoden. — Električna razstava na Dunaji je bojda zelo lepa in prihaja mnogo tujcev jo gledat. — Poljaki bodo zmago nad Turki pred 200 leti v Krakovem jako slovesno obhajali navkljub Dunajčanom, ki se kujajo. — V Segedinu na Ogerskem delajo priprave za sprejem cesarja, ki pride to jesen tje. — V mestu Rothneusiedel je vetrovni vrtinec veliko škode naredil. — Za bolnišnico v Sajbuši v Galiciji je nadvojvoda Albrecht podaril 10.000 gld. — Na Ogerskem so začeli jude prav napadati in preganjati. V Egersegu se je zbralo okoli 1000 ljudi, padli so po judovskih hišah in zdrobili okna in vrata. Judom so prišli vojaki na pomoč, zdaj so se ljudje pa še vojakom ustavili. Ostalo jih je več mrtvih in mnogo ranjenih. Ravno taka se je judom zgodila v Kaniži in v Čurgošu. Judje bežijo na vse strani. — Na Dunaji sta se vzela dva človeka, ki sta oba mutasta in gluha. To bo srečen zakon, ker se ne bosta mogla nikoli prekarjati in prepirati. Dunajski rotovž jima je 220 gld. podpore dal. — V Lincu je oskrbnik hranilnice ukradel iz blagajnice 40.000 gld. — Na Tirolskem sta šla dva 15letna dečka leverice streljat. Eden pomeri za šalo na družega, puška se sproži, in drugi fant je mrtev obležal. — Veteranom v

Zagrebu se je dovolilo nositi dolge sablje. — Toča je na Moravskem strašno veliko škode naredila. — V Pragi so na veliko Gospojnico zlato mešopeli visokočastiti g. kardinal in knezonadškof Schwarzenberg, najstarejši kardinal katoliške cerkve in najslavnejši cerkveni dostojanstvenik pod našim cesarjem. — Na Ogerskem se je zgodilo to-le: neka ciganska deklica dala je svoje hranilnične bukvice spraviti kmetici Veroni Szöke. Ko je pa zvedela, da tista kmetija slabo stoji, šla je tje in hotela svoje reči nazaj. Kmetica pa je deklico zadavila. Po noči je kmet deklico v žaklju proč nesel. Srečal ga je žandar in ga vprašal, kaj nese. Kmet je rekel, da nese žito v malin. Žandar pa ni verjel in je v žakelj pogledal ter našel mrliča. Kmet je potem brž obstal, kaj je žena naredila. Zdaj sta oba zaprta. — Velik požar vničil je v dunajskem predmestji Rossau velike zaloge lesa in več sosednih hiš. Ognjegaseci in vojaki gasili so na vso moč, pa le težko zabranili še večjo nesrečo. Škoda se ceni na več milijonov. Les je bil zavarovan. Skor ob istem času začelo je goreti na južnem kolodvoru. V torek jim je spet na dveh drugih krajih ogenj razsajal in veliko škode naredil!

* V Besanconu na Francozskem so se francoski in laški delavci hudo sprijeli. 50 Lahov so zaprli. — Na otoku Krakotoa je začel ogenj iz zemlje bruhati ter je deželo daleč na okoli pokončal. — V Egiptu še zmirom kolera razsaja. — Spet ste dve barki vkup trčili in je 18 ljudi utonilo. — V Kievu je mnogo ljudi utonilo, ko so se na čolnih po Dnjepru vozili in je veter čolne prekucnil. — Na Španskem so roparji ustavili železniški vlak in vse potovalce oropali. — V Odesi se je naredil strašen pretep med mornarji in delavci; mnogo jih je bilo hudo ranjenih. — Pri Berlinu se je bik zakadil v huzarja, ki je imel rudečo suknjo. Huzar prime bika za roge in mu skoči na hrbet. Bik teče v vodo. Tukaj skoči huzar z njega doli, da bi v stran splaval in ubežal. Bik pa ga dohiti in ga tako težko rani z rogovi, da vojak ni mogel plavati in je utonil. — V zalivu meksikanskega morja najde se čedalje več biserov. Ribiči vedno privlečejo kakega morskega polža (mušeljna) od dna, ki najdejo v njem biser. Eden je dobil tako velik biser, da ga je prodal za 28.000 gld. Vse mrgoli ljudi okoli tega zaliva in išče morskih polžev. — V Parizu se je to zgodilo: Neki prav bogat gospod ni imel nič otrok in je bil namenjen, svoje premoženje zapustiti kakemu tujemu pa poštemu človeku, če bi kterelega našel. Dolgo je ljudi skušal, pa na vsakem je našel kaj goljufnega. Zadel pa je ob mlado, revno dekle, ktereje je nalašč preveč iz goldinarja ven dal. Že 14 ljudi pred to deklico je tako skušal, pa vsi so denar prešteli, se nasmejali in v žep vtaknili. Ta je pa vse pošteno nazaj dala. Šel je za njo in popraševal, kako se sicer obnaša. Vsi ljudje so jo hvalili, da bolj poštene deklice ni treba iskati. Gospod gre in jej prepíše celo svoje premoženje, ki je znašalo okoli pol milijona. Tako je bila poštenost že na tem svetu plačana! — Na Nemškem je velik orel zgrabil psa in ga nesel v gojzd. Lovec hiti za njim in ustrelil orla. Meril je od enega konca perut do družega 7 1/2 čevljev. Na nogi je imel pa plehast obroč z napisom „Eperies 1827“. Iz tega je razvidno, da ga je že pred 55 leti nekdo imel vjetega

v Eperiesu na Ogerskem. — V Berlinu je neki pek 50 gld. stavil, da bo 48 ur vkup na biljar igral. Stavo je res dobil, pa je rekel, da se tega nikoli več ne podstopi. — Na Ruskem že več let cele boršče nalašč zažigajo, da ima dežela do šest milijonov rubljev vsako leto škode. Država si pa vse prizadeva, da bi hudodelce v pest dobila. — Kotel se je razpočil na barki „Perseverance“, 11 ljudi je mrtvih neki. — Neki človek, ki je bil lačen, pa ni imel denarja, šel je v gostilnico, se najedel in napil, potem pa se je začel zvijati in vpiti, da ima kolero. Vsi ljudje so bežali, njega pa so brž spravili v bolnišnico, ne vprašaje za denar. — Pri Regensburgu je zdivjan konj tako ogrizel hlapca, da je kmalo zatem umrl. — V Arnsteinu je nekdo hotel čebele po železnici peljati. Pri nakladanju na vozove se je pa en panj prelomil, čebele so treščile vun in vse ljudi opikale, da je bilo silno vekanje in tekanje. — Šest mladih deklet se je v Berlinu v enem dnevu zastrupilo. — Trtna uš pritepla se je tudi na Srbsko in na vinogradih veliko škode dela. — Mačka je zadušila šest tednov starega otroka v fari Titelkam. Vlegla se je otroku na obraz. — V Berlinu je železniški vlak med ljudstvo zavozil; ubitih je 18 moških, 17 žensk in 4 otroci. — V Kolinu na Nemškem so se pruski vojaki plavat učili. Plavali so čez reko Reno kar v celi vojaški opravi. Čeravno so čolni za stražo za njimi šli, je vendar pet vojakov utonilo. — Pred nekimi dnevi umrla je tista Lojza Lató, zavolj ktere je bilo toliko prepira; ker so jo eni imeli za svetnico, drugi pa za goljufico. Bila je vedno bolna; vendar je še kaj rada bolnikom stregla, posebno o času kolere. Potem je spet hudo zbolela in dobila je petere Kristusove rane. Vsaki petek jej je kri tekla iz teh ran. O takih časih se je zamaknila. Pravijo, da od leta 1871. do zdaj ni družega vživala, ko sv. obhajilo. Brezverci so jo zmirom gledat hodili, da bi kako sleparijo pri tem zasledili, pa niso nič našli. Zdaj je reva vsega trpljenja rešena in bolj srečna, ko mi. — Nove toplice so našli v Kaliforniji. Gorka voda v njih je tako težka, da človeka brez plavanja na površji drži.

Duhovniške zadeve v Krški škofiji.

Č. g. Anton Kesnar, mestni kaplan v Celovcu, prestopili so k Uršulinkam za spovednika in slovenskega pridigarja. V pokoj sta stopila č. g. Luka Wucherer, župnik v Borovljah in č. g. Eduard Jetmar, župnik v Mohličah. Č. g. Anton Klemenčič, provizor v Št. Mohoru, prevzeli so oskrbnitvo Borovljanske fare s Podljubelom. — V duhovno službo na novo ustopili so č. g. Štefan Lasnik kot kaplan v Št. Janžu pri Mostecu. Č. g. M. Kuess pridejo za kaplana k glavni fari v Celovcu, in v Beljak na njegovo mesto pridejo č. g. Gregor Einšpieler.

Hiša na prodaj

za 12 mernikov posetve njiv, v velikej vasi, pripravo za vsacega obrtnika, posebno za kovača.

Več pové J. Kordež v Št. Jurji pri Kranji.

Učenec,

z dobrim šolskim spričalom, ki zna nemško in slovensko, sprejme se v našo prodajalnico. Več se izvê ustmeno ali pismeno.

Tschauner & Spitra,

prodajalnica za tržaško blago in delikatese „pri belem golobu“ v Celovci.

Sprememba stanovanja.

P. n. častiti duhovščini naznanjam, da sem se preselila v hišo Höffererjeve gostilne „Erzherzog Johann“ na Starem trgu. Zahvalim se za dosedajno zaupanje in prosim še nadaljnjih naročil na kolarje in barete.

Z visokim spoštovanjem

Marija Schorn.

Loterijske srečke

Gradec 4 77 63 20 34

Trst 58 48 5 74 35

Tržna cena

po 1/2 hektolitrih.

I m e.	Celovec		Št. Vid.		Velikovec		Žel. Kaplja.		Wolfsberg		Trg		Belak		Piberk	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenica . . .	3 54	4 —	3 65	3 66	3 82	3 95	3 70	3 69								
Rž	2 76	2 85	2 60	2 68	2 64	2 85	2 90	2 81								
Ječmen . . .	2 66	2 75	2 55	2 44	2 55	2 55	2 60	2 22								
Ajda	2 85	2 65	—	2 68	—	—	—	2 56								
Oves	1 53	1 35	1 45	1 52	1 73	1 50	1 60	1 38								
Proso	—	—	—	—	—	—	—	—								
Kaša	5 12	—	—	4 88	5 50	—	5 60	4 91								
Turšica . . .	2 78	3 15	2 55	2 68	—	2 75	3 —	2 56								
Grah	—	—	—	—	—	—	—	—								
Leča	4 27	—	4 70	—	—	—	—	4 —								
Bob	—	—	—	—	—	—	—	—								
Fižol bel . .	—	—	—	—	—	—	—	—								
„ rudeč . . .	4 88	—	—	—	—	—	—	—								

Na mernike se plača v Celovci pšenica po 6 gld. 32 kr., rež 4 gold. 12 kr., ječmen 4 gold. 25 kr., ajda 4 gold. 56 kr., oves 2 gold. 45 kr., kaša 8 gold. 20 kr., turšica 4 gold. 15 kr. Veliki žitni somenj na Dunaji bil je dobro obiskan. Letina se imenuje srednja, sem ter tja tudi slaba. Sadja se bo dosti nabralo. Na Koroškem imamo letos obilno in lepega sadja, ako bi cene prav zelo padle, naj kmetje rajši sadje usušijo ali pa v mošt sprešajo. — Maslo je po 1 gold. 10 kr. puter po 96 kr., špeh frišen 80 kr., prekajen 84 kr., mast 88 kr., par jaje 5 kr. Goveje meso 56 do 60 kr., telečje po 80 kr. kilogram. Sena 100 kil 2 gold. 14 kr. do 2 gold. 72 kr., slame 100 kil 1 gold. 60 kr. do 1 gold. 80 kr. Drva od 85 kr. do 1 gold. 20 kr. kvadratni meter.

Izdatelj in urednik Filip Haderlap. Tiskarna družbe sv. Mohora v Celovci.